

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ –
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τιμιώτατοι ἄδελφοί Ἱεράρχαι καί προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἀξιωθέντες καί πάλιν νά φθάσωμεν τήν μεγάλην ἑορτήν τῆς κατά σάρκα Γεννήσεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, δοξολογοῦμεν τήν «ἄφραστον καί ἀκατάληπτον συγκατάβασιν» Αὐτοῦ, τοῦ Σωτῆρος τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων καί Λυτρωτοῦ ἀπάσης τῆς κτίσεως ἐκ τῆς φθορᾶς, ἀναβοῶντες μετὰ τῶν Ἀγγέλων «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία»¹.

Ὁ Χριστός ἀπεκαλύφθη ὡς «Ἐμμανουήλ»², ὡς «Θεός μεθ' ἡμῶν» καί «ὑπὲρ ἡμῶν», ὡς Θεός πλησίον ἐνός ἐκάστου ἐξ ἡμῶν, ὡς «καί ἡμῶν αὐτῶν συγγενέστερος»³. Ὁ «ὁμοούσιος» τῷ Θεῷ Πατρί προαιώνιος Λόγος, καθὼς ἐδογματίσεν ἡ ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἡ 1700ῇ ἐπέτειος ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς ὁποίας ἐτιμήθη πρεπόντως ὑπὸ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου κατὰ τό παριππεῦον ἔτος, «ὅμοι-οῦται τῷ ἰδίῳ ποιήματι», σαρκωθεὶς ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καί Μαρίας τῆς Παρθένου, «ἵνα τοὺς ἀνθρώπους θεοῦς ἀποδείξῃ».

Τό Ἀπολυτίκιον τῶν Χριστουγέννων διακηρύσσει ὅτι ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ «ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τό φῶς τό τῆς γνώσεως», ἀπεκάλυψε τό «ὑπερβατικόν καί καθολικόν νόημα» τῆς ζωῆς καί τῆς ἱστορίας, τήν ἀλήθειαν, ὅτι μόνον ἡ χριστιανικὴ πίστις δύναται νά ἱκανοποιήσῃ πλήρως τὰς βαθυτέρας ἀναζητήσεις τοῦ νοός καί τήν δίψαν τῆς καρδίας, ὅτι «οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενί ἡ σωτηρία»⁴ εἰ μὴ ἐν Χριστῷ. Ἐκτο-τε, «ἡ γνῶσις», ἣτις «φυσιοῖ»⁵, κρίνεται ἐκ τοῦ Κυριακοῦ «Γνώσεσθε τήν ἀλήθειαν καί ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς»⁶.

Τό ὑπέρλογον γεγονός τῆς Ἐνσαρκώσεως βιοῦται καί ἐπαναλαμβάνεται πνευματικῶς εἰς τήν ζωὴν τῶν πιστῶν, τῶν ἀγαπῶντων τήν ἐπιφάνειαν τοῦ Σωτῆ-ρος Χριστοῦ. Ὅπως γράφει ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής, «Ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος ἐφάπαξ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς, ἀεὶ γεννᾶται θέλων κατὰ πνεῦμα διὰ φιλανθρωπίαν τοῖς θέλουσι»⁷. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, ὁ ἑορτασμός τῶν Χριστουγέννων, τῆς Σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ καί τῆς κατὰ χάριν θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου, δέν μᾶς στρέφει πρὸς ἓν γεγο-νός

¹ Λουκ. β', 14.

² Ματθ. α', 23.

³ Νικολάου Καβάσιλα, *Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς*, ΣΤ', PG 150, 660.

⁴ Πράξ. δ', 12.

⁵ Πρβλ. Α' Κορ. η', 1.

⁶ Ἰωάν. η', 32.

⁷ Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, *Κεφάλαια διάφορα θεολογικά τε καὶ οἰκονομικά*, Ι, η', PG 90, 1181.

τοῦ παρελθόντος, ἀλλά μᾶς κατευθύνει πρὸς τὴν «μέλλουσαν πόλιν»⁸, πρὸς τὴν αἰωνίαν Βασιλείαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Εἰς ἓνα κόσμον, ὅπου ἤχουσι αἱ πολεμικαὶ ἰαχαὶ καὶ ἡ κλαγγὴ τῶν ὅπλων, διασαλπίζεται τὸ ἀγγελικόν «ἐπὶ γῆς εἰρήνη», ἡ φωνὴ τοῦ Κυρίου μακαρίζει τοὺς «εἰρηνοποιούς» καὶ ἡ Ἁγία Ἐκκλησία Του δέεται εἰς τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν «ὕπέρ τῆς ἁνθρωπίνης εἰρήνης» καὶ «ὕπέρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου». Ἡ γνησίᾳ πίστις εἰς Θεὸν ζῶντα ἐνδυναμώνει τὸν ἄνθρωπον διὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν δικαιοσύνην, ἀκόμη καὶ ὅταν οὗτος εὐρίσκεται ἐνώπιον ἀνυπερβλήτων, κατ' ἄνθρωπον, ἐμποδίων. Ὡς θεοκινήτως δηλοῦται εἰς τὸ Μήνυμα τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὴν πρώτην δεκαετηρίδα τῆς ὁποίας θὰ ἐορτάσωμεν κατὰ τὸ ἐπερχόμενον ἔτος, «τὸ λάδι τοῦ θρησκευτικοῦ βιώματος πρέπει νὰ χρησιμοποιεῖται γιὰ νὰ ἐπουλῶναι πληγὰς καὶ ὄχι γιὰ νὰ ἀναζωπυρῶναι τὴ φωτιά τῶν πολεμικῶν συρρά-ξεων»⁹.

Τὸ Εὐαγγέλιον τῆς εἰρήνης ἀφορᾷ ἐξόχως εἰς ἡμᾶς τοὺς Χριστιανούς. Θεωροῦμεν ἀνεπίτρεπτον τὴν ἀδιαφορίαν διὰ τὴν διάσπασιν τῆς Χριστιανοσύνης, ἰδίως ὅταν αὕτη συνοδεύεται ἀπὸ φονταμενταλισμόν καὶ ρητὴν ἀπόρριψιν τῶν διαχριστιανικῶν διαλόγων, οἱ ὅποιοι ἔχουν τελικόν σκοπὸν τὴν ὑπέρβασιν τῆς διαι-ρέσεως καὶ τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἐνότητος. Τὸ χρέος τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν χριστιανικὴν ἐνότητα εἶναι ἀδιαπραγμάτευτον. Εἰς τὴν νέαν γενεάν τῶν Χριστιανῶν ἀνήκει ἡ εὐθύνη τῆς συνεχίσεως τῶν προσπαθειῶν τῶν πρωτεργατῶν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ τῆς δικαιοσύνης τῶν ὁραμάτων καὶ τῶν μόχθων τῶν.

Ἀνήμεν εἰς τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶναι «ἡ εἰρήνη ἡμῶν»¹⁰ καὶ ἡ «πεπληρωμένη χαρὰ» εἰς τὴν ζωὴν μας, ἡ «εὐδοκία», ἡ πηγάζουσα ἐκ τῆς βεβαιότητος ὅτι «ἦλθεν ἡ ἀλήθεια» καὶ «παρέδραμεν ἡ σκιά», ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι ἰσχυροτέρα ἀπὸ τὸ μῖσος καὶ ἡ ζωὴ ἰσχυροτέρα ἀπὸ τὸν θάνατον, ὅτι τὸ κακόν δὲν ἔχει τὸν τελευταῖον λόγον εἰς τὴν ζωὴν τοῦ κόσμου, τὴν ὁποίαν κατευθύνει ὁ Χριστός, ὁ «χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτός καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας»¹¹. Αὕτη ἡ πίστις πρέπει νὰ διαλάμπῃ καὶ νὰ ἀποκαλύπτεται εἰς τὸν τρόπον μέ τὸν ὁποῖον τιμῶμεν τὰ Χριστοῦγεννα καὶ τὰς ἄλλας ἐκκλησιαστικὰς ἐορτάς. Ὁ θεοτερπὴς ἐορτασμός ἐκ μέρους τῶν πιστῶν ὀφείλει νὰ μαρτυρῇ τὴν μεταμορφωτικὴν δύναμιν τῆς εἰς Χριστόν πίστεως διὰ τὴν ζωὴν μας, νὰ εἶναι καιρὸς εὐδοκίας καὶ πνευματικῆς εὐφροσύνης, βιώσεως ἐκείνης τῆς ἀνεκλαλήτου «μεγάλης χαρᾶς»¹², ἡ ὁποία εἶναι «συνώνυμος τοῦ Εὐαγγελίου».

Ἰερώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι ἀδελφοί καὶ ἀγαπητά τέκνα,

Κατὰ τὸ ἔτος 2026, ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τιμᾷ τὴν συμπλή-ρωσιν 1400 ἐτῶν ἀπὸ τῆς 7ης Αὐγούστου 626, ὅτε ἐψάλη «ὁρθοστάδην» ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος, κατὰ τὴν Ἱεράν Ἀγρυπνίαν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῆς Παναγίας Βλαχερνῶν, εἰς ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, διὰ τὴν διάσωσιν τῆς Πόλεως ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς ἐχθρῶν δυσμενῶν. Ἐπὶ τῇ ἱστορικῇ ταύτῃ ἐπετείῳ, ἡ Ἐπετηρίς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ ἔτους 2026 ἀφιερῶνται εἰς τὴν ἀνά-μνησιν τοῦ σημαντικοῦ τούτου γεγονότος διὰ τὴν Παράδοσιν καὶ τὴν ταυτότητά μας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀδιασπᾶστος καὶ βαθέως συνυφασμένοι μέ τὴν τιμὴν πρὸς τὴν ἀειμακάριστον καὶ παναμώμητον Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ Ὑπέρμαχον Στρα-τηγόν τοῦ Γένους.

⁸ Ἐβρ. ιγ', 14.

⁹ *Μήνυμα τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν Ὁρθόδοξο λαὸ καὶ κάθε ἄνθρωπο καλῆς θελήσεως*, § 4.

¹⁰ Ἐφεσ. β', 14.

¹¹ Ἐβρ. ιγ', 8.

¹² Πρβλ. Λουκ. β', 10.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, κλίνοντες τό γόνυ ἐνώπιον τῆς Βρεφοκρατοῦσης Μαριάμ καί προσκυνοῦντες τόν τήν ἡμετέραν μορφήν ἀναλαμβάνοντα Θεόν Λόγον, εὐχόμεθα εἰς πάντας ὑμᾶς εὐλογημένον τό Ἅγιον Δωδεκάημερον, καλλίκαρπον δέ ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς καί πλήρη θείων δωρημάτων τόν νέον ἐνιαυτόν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμή καί προσκύνησις, νῦν καί αἰεὶ καί εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν!

Χριστούγεννα 2025
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

Ἀναγνωσθήτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τήν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων, μετὰ τό Ἱερόν Εὐαγγέλιον.